

Conferentie De kracht van welzijn in het sociaal domein – 11 februari 2022

Kijk voor alle pitches en presentaties op: <https://husite.nl/kus/nieuws/afgesloten-conferenties-en-studiedagen/#conferentie-'de-kracht-van-welzijn-in-het-sociaal-domein'--11-februari-2022>

Hoe hebben welzijn en sociaal werk impact op urgente maatschappelijke kwesties: corona, armoede, wonen, eenzaamheid, de klimaatcrisis? En hoe kan dit klein en concreet worden gemaakt in de opgaven die gemeenten raken? Welke succesvolle en minder succesvolle aanpakken zijn er in gemeenten? In deze conferentie voor burgemeesters, wethouders, raadsleden en beleidsambtenaren en bestuurders van maatschappelijke organisaties gingen we op vrijdag 11 februari in.

Na opening door Pieter Hilhorst, (raadslid bij de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving, voormalig Wethouder in Amsterdam en publicist in het sociaal domein) volgde een aantal stellingen voorgelegd aan het online publiek.

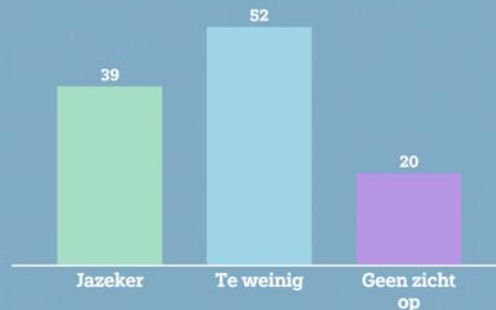
1. In onze gemeente is binnen welzijn de verhouding tussen individuele ondersteuning en versterken sociale basis perfect

2. Het welzijnswerk in onze gemeente slaagt er goed in mensen die ondersteuning nodig hebben te bereiken.

2. Het welzijnswerk in onze gemeente slaagt er goed in mensen die ondersteuning nodig hebben te bereiken.

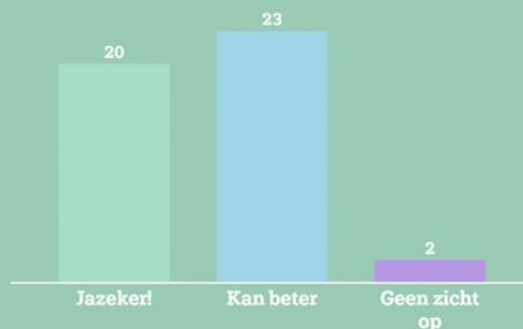
Mentimeter

3. Het welzijn in onze gemeente speelt een belangrijke rol in het signaleren en agenderen van maatschappelijke kwesties.

3. Het welzijn in onze gemeente speelt een belangrijke rol in het signaleren en agenderen van maatschappelijke kwesties.

Mentimeter

Isabel Joossen over de propositie 'De winst van het sociaal domein'.

Na het beantwoorden van de stellingen nam Isabel Joossen van de VNG ons mee in de propositie 'De winst van het sociaal domein',

Na zes jaar decentralisaties maken we de balans op. Wat is er geleerd? wat willen we vasthouden, verbeteren en waar schuurt het? waarin het draait om de drie pijlers:

1. herstellen van bestaanszekerheid
2. het vergroten van kansengelijkheid
3. het makkelijker maken van gezond leven.

Hoe zijn deze pijlers van toepassing op welzijn? Wat is er nodig en wat hebben we te doen?

Hierin wilden we investeren en deze met elkaar verbinden. Om daarmee een maatschappelijke waarde te realiseren die groter is dan de investering zelf.

Na zes jaar is te zien dat het lokaal en regionaal goed georganiseerd kan worden. Maar we hebben

het rijk ook nodig. Bovendien bestaan er nog steeds financiële tekorten, doordat met de decentralisatie het budget gekort werd. In de toekomst moeten we daarom nadenken over financiële wegen. Hoe organiseren we bijvoorbeeld geld voor preventie.

In het regeerakkoord staat veel over deze thema's, maar er lijkt geen integrale visie op te zijn. Er wordt ook in geïnvesteerd, maar er bestaat nog geen structurele financiële basis. Bovendien is het erg gericht op landelijke uitvoeringsorganisaties.

In de afgelopen jaren is veel kennis opgedaan door gemeenten. We doen meer recht aan de menselijk maat, maar we zien ook dat we de kwetsbare groep nog niet voldoende bereiken. Vanuit de uitvoeringspraktijk kijken we wat werkt, we delen kennis en ons verhaal met het rijk. Zodat ook bepaald kan worden welke oplossingen vanuit het rijk moeten komen.

We willen een bestuurlijke tafel oprichten: een brede regietafel sociaal domein met de betrokken bewindspersonen.

Al doende leren werkt goed; er zijn veel mooie praktijkvoorbeelden.

Wat is van belang?

1. Basisvoorwaarden op orde: investeren in de basis, bestaanszekerheid op orde, kansen gecreëerd.
2. Verschil durven maken.
3. Van individuele naar collectieve oplossingen. Versterken van collectieve voorzieningen.
4. Waarderen van de uitvoering.
5. Gebiedsgericht werken is belangrijk.
6. Leren falen en volgen. Goed kijken wat je aan het doen bent.
7. Punten moeten onderdeel zijn van de landelijke aanpak. Naast inwoners staan, kijken waar de behoefte zit, omkijken naar elkaar/welzijnswerkers, omzien naar elkaar als partners.

Vraag: in de presentatie gaat het om een hefboom die om moet. Hoe vat je die hefboom in één zin samen?

→ als je de veranderaanpak krachtig neerzet en de randvoorwaarden zijn op orde, dan komt de hefboom in beweging. Begin bij bestaanszekerheid, gezond leven en gelijke kansen.

Vraag: het sociaal domein is niet alleen een kostenpost en tegelijkertijd valt de winst soms ook in een ander domein. Bv in zorg.

→ Kijk niet naar wat het voor jou oplevert, maar kijk landelijk of je met alle domeinen samen vooruitgang boekt, winst creëert.

Vraag: Wat raad je aan gemeenten aan om mensen beter te bereiken?

→ Present zijn in de wijk. Dat is de kracht van welzijnswerk. Openstaan voor verhalen. Kijken naar data die je hebt en waar je op kunt verbeteren. In plaats van werken voor mensen, werken mét mensen. Dit vraagt een mindshift. En dat begint al in de opleiding. Maar ga naast mensen staan, luister naar behoeften.

Laatste vraag: Wat is het advies voor komende gemeenteraden?

→ breng de propositie in in aanstaande coalities. Vorig jaar is het uitgebracht en we zien het nu op allerlei manieren weer terug en hopen dat iedereen ermee aan de slag gaat.

CONFERENTIE 'DE KRACHT VAN WELZIJN IN HET SOCIAAL DOMEIN' - VRIJDAG 11 FEBRUARI 2022
 propositie "De winst van het Sociaal Domein"

Negen pitches uit de praktijk.

De eerste drie gaan over bestaanszekerheid.

1. Tympaan de Baat: leerwerkplaats voor jongeren.
2. De Boei Bunschoten: herstellen van bestaanszekerheid door het inzetten van het netwerk van de eigen cliënt. Als dat er niet is, netwerk van de Boei inzetten.
3. Versa Welzijn: energietransitie begeleiden bij mensen in een kwetsbare positie.

CONFERENTIE 'DE KRACHT VAN WELZIJN IN HET SOCIAAL DOMEIN' - VRIJDAG 11 FEBRUARI 2022

Pitches
 Best practices van welzijnsorganisaties

De tweede drie pitches betroffen de kansengelijkheid.

4. Van Houten&co: mantelzorg en zorg voor de mantelzorger. Mantelzorgmakelaar helpt bij zoeken van ondersteuning, regelgeving, financiële hulp etc.

5. Indebuurt033: jongerenwerk in de school. Preventief aanwezig om voortijdig problemen op te lossen.

6. Stichting Balans: jongerenwerk en onderwijscoach: Jobonderwijscoach. Vinden van bijbaan, baan, stage, ondersteuning bij financiën.

CONFERENTIE 'DE KRACHT VAN WELZIJN IN HET SOCIAAL DOMEIN' - VRIJDAG 11 FEBRUARI 2022

PIJLER 2
Kansen-gelijkheid

de opgave

Pitches
Best practices van welzijnsorganisaties

Houten 'van Houten&co' mantelzorgmakelaar
Welke zorg heb je als mantelzorger nodig?

Amersfoort In de Buurt 033 jongerenwerk in school
preventief aanwezig
in gesprek met individu én de groep
én ouders
"Ze heeft altijd oplossingen!"

Soest Stichting Balans Jongerenwerk & Job-onderwijscoach
bijbaan? / stage? / financieën?
onderwijs?
praktische hulp bij alle uitdagingen!
En een schop onder de kont

Logo's: Kennisplatform Utrecht Sociaal, Balans, DOCK, BINDING, de BOei, Mens in de Stijl, Pulse, Samen Doen, Samen op de Beweging, Tympaan De Baat, van Houten&co, Versa, welzijn volwaardig, welzin.

De derde drie pitches betroffen gezondheid.

7. Pulse: buurtsportcoach binnen een welzijnsorganisatie. Sport en bewegen als middel om welzijn te bevorderen.

8. Samen Doen: welzijn op consult. Zorg en sociaal domein met elkaar verbinden. Gevolg: meer welzijn, preventie, wijkverpleging kan meer naar welzijnsorganisaties doorverwijzen, voorkomen van dure kosten.

9. Stichting Balans: Joinn us. Eenzaamheid onder jongeren aanpakken.

CONFERENTIE 'DE KRACHT VAN WELZIJN IN HET SOCIAAL DOMEIN' - VRIJDAG 11 FEBRUARI 2022

IJsselstein
Stichting Pulse
Buurtsport-coach

Vianen
Samen Doen & Welzijn Vianen
Welzijn op recept

Soest
Stichting Balans
Join Us

PIJLER 3

gezond leven

Pitches

Best practices van welzijnsorganisaties

Reflectie door Amma Asante

Na de pitches reflecteerde Amma Asante, voorzitter van de landelijke cliëntenraad, op de pitches en de drie pijlers uit de propositie.

Vraag Pieter Hilhorst: "Waar staat de landelijke cliëntenraad voor?"

Amma: "voor burgers die een beroep doen op de overheid. Dit betreft ongeveer zeven miljoen burgers. We kijken mee met wetgeving, beleid en uitvoering op het gebied van sociale zekerheid. Vanuit cliëntperspectief. We geven advies, maken cliëntreizen, nemen ervaringsdeskundigen mee naar bestuursoverleg, lezingen, etc.

Het gaat over dienstverlening van overheid naar burgers, bestaanszekerheid en bejegening van burgers."

Reflectie Amma:

Onlangs is de cliëntenraad gevraagd om mee te kijken met mensen met een visuele beperking die voorzieningen nodig hebben. Er is gekeken naar allerlei aspecten.

Wat is de oplossing van de overheid: ze geven aan dat ze routes hebben. Maar deze staan los van elkaar en communiceren niet met elkaar. Met als gevolg dat een burger met een visuele beperking vier verschillende routes moet aflopen. De route van de zorgverzekeraar (vergoeding aanvragen), van gemeenten (WMO, vrijwilligerswerk, mantelzorg), van het gemeenteloket (reïntegratievoorzieningen) en van de UWV (voorzieningen voor werk).

Buiten dat het heel veel vraagt van een burger levert dit knelpunten op bij de overgang van inleveren van voorzieningen en aanvragen van benodigde andere voorzieningen (bv bij het afronden van een studie naar werk): er is willekeur bij de toekenning en vergoeding van voorzieningen, er is beperkte kennis, er is geen punt waar je terecht kunt met vragen.

Conclusie: de wetgeving kent routes die niet met elkaar communiceren, er is een knip tussen voorzieningen op werk en thuis, in een aanvraag bij UWV gaan zij soms van de werkgever uit en ten

aanzien van bejegening: iedere keer moet je weer bewijzen dat je een beperking hebt.

Doel van de decentralisatie was: minder regeldruk, geldstromen verbeteren, preventie, integrale dienstverlening. Wijkteams werden gecreëerd om gezamenlijk dingen op te lossen. Maar de decentralisaties gingen gepaard met bezuinigingen. Inmiddels weten we: gemeenten komen geld tekort. Burgers mijden de overheid; durven zich niet te melden ook als ze rechten hebben. Er is tegenwoordig zelfs een minister van armoede nodig.

Welzijnswerk is een belangrijke schakel tussen overheid en burger. Maar is of afgeschaald of onderworpen aan marktwerking.

Wat zou er moeten gebeuren?

- Investeer in preventie;
- Zorg voor een lange termijn perspectief;
- Krijg inzicht in de leefwereld van burgers;
- Investeer in bestaanszekerheid.

Vragen Pieter Hilhorst: "Waarom is niet de oplossing: zet iemand naast iedere burger?"

→ Deze werkwijze leidt niet tot duurzaam herstel van de systeemfouten. De kern van het probleem blijft ongemoeid. De kern is namelijk dat de overheid een op zichzelf staand iets is geworden. Ze heeft een eigen systeem geschapen met weinig binding met de burger. Dat is het probleem. Ook naar allerlei andere organisaties en instanties.

Elke overgang in verandering is een probleem. De oplossing begint met een andere mindset. Het systeem is ingericht op controle en handhaving. Verander dit en vertrek vanuit wat de burger nodig heeft, vertrouwen op de burger en stel niet het geld centraal. Het moet natuurlijk wel betaalbaar blijven, maar de obsessie met handhaving en controle heeft niets gebracht.

De verkenning met mensen met visuele beperking heeft laten zien dat er te veel verschillende systemen zijn, controles, sturen op geld etc. Het systeem moet veranderen door het maken van een herontwerp samen met de mensen om wie het gaat. Betrek hen. Bedenk niet vanachter het bureau wat de burger nodig heeft.

Een cliëntondersteuner kan helpen door naast de cliënt te staan, maar laat niet de stem van de burger zelf op de achtergrond raken.

Vraag: Belofte van de transitie: schotten tussen financiering zouden opgeheven worden?

→ Maar er is niets veranderd aan de financieringssystematiek, dus het probleem blijft bestaan. Integraliteit moet gepaard gaan met een goede financiële systematiek. Niet afrekenen op uitstroom uit bijstandsuitkering bijvoorbeeld. Daarom is er ook een lange termijn financiële planning nodig.

Vraag: Systemen zijn te ingewikkeld en we lossen het op door naast iedere burger iemand te zetten. Maar de systemen moeten aangepakt worden. Maar tot het zover is: wie is degene die op dit moment hierin een rol kan spelen?

→ Welzijnswerker, maar ook huisarts, wijkverpleegkundige, etc.

Maar vooral moet de overheid verantwoordelijkheid nemen en rechten verlenen als burgers hun plichten doen.

Vraag: Zijn er voorbeelden die verandering aangeven n.a.v. de kinderopvangtoeslagaffaire?

Bij de SVB zie je al verandering

Politici en bestuurders denken er echt over na, dat geeft hoop

Vraag: Hebben mensen nog wel wat over voor elkaar?

Amma twijfelt er niet aan. Omzien naar elkaar is een plicht, maar de overheid heeft ook plichten. Op een gegeven moment is de koek op. Dan heb je van de overheid ondersteuning nodig.

Het systeem moet dus beter/veranderen. Maar tegelijkertijd zijn er meer problemen zoals eenzaamheid e.d. dat bv wordt veroorzaakt door digitalisering.

Eigen kracht is belangrijk, maar is eigenlijk omgezet naar: kijk eerst of je een netwerk hebt en heb je dat niet, dan kan je een beroep doen op de overheid.

CONFERENTIE 'DE KRACHT VAN WELZIJN IN HET SOCIAAL DOMEIN' - VRIJDAG 11 FEBRUARI 2022

Dienstverlening vanuit overheid aan burgers

SYSTEEMFOUTEN

! "Routes die niet met elkaar communiceren..."

! reactie vanuit perspectief inwoners

! "Voor welke wagon heb jij een kaartje?"

Amma Asante
Voorzitter van de Landelijke Cliëntenraad

Denkschets.nl

CONFERENTIE 'DE KRACHT VAN WELZIJN IN HET SOCIAAL DOMEIN' - VRIJDAG 11 FEBRUARI 2022

Invester in preventie en welzijnswerk

fix de systeem fouten

! betrek de mensen om wie het gaat bij herontwerp-proces!

Zorg voor een lange termijn-perspectief sociaal domein

! Invester in bestaanszekerheid

! 13 ruimte voor maatwerk!

Ken de burger!

↳ Burgerreizen

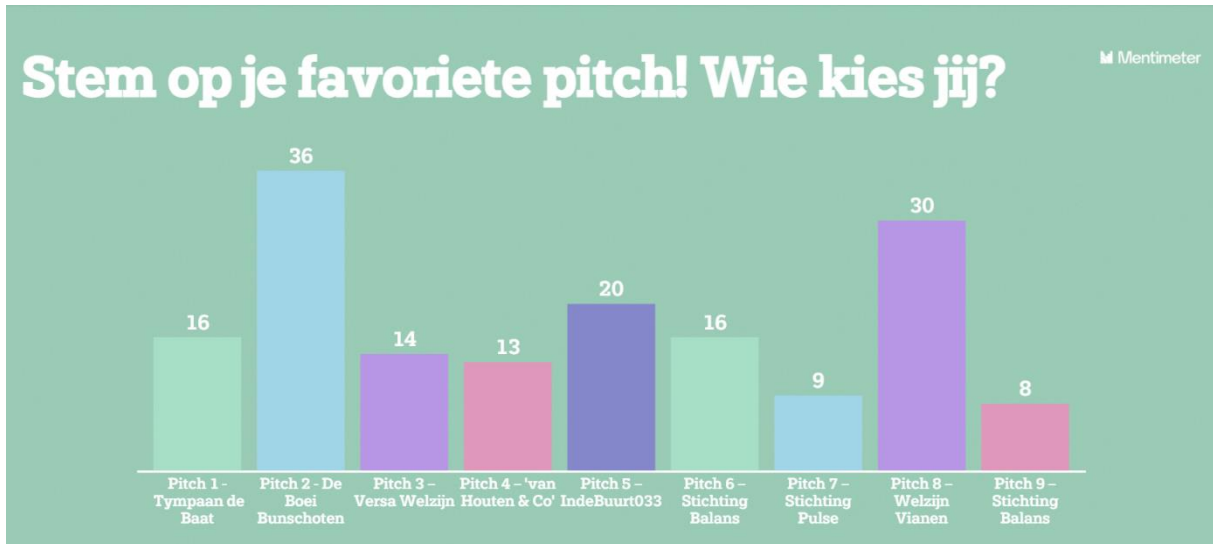
Amma Asante
Voorzitter van de Landelijke Cliëntenraad

Denkschets.nl

Via Mentimeter werd de winnende pitch gekozen: Netwerkijs van De Boei uit Bunschoten. Pieter hield een interview met de directeur van De Boei, mw. Hagelen: "Oplossen door niet af te wachten tot er een probleem ontstaat, maar door aanwezig te zijn op plekken waar je problemen kunt voorkomen. Ervoor zorgen dat mensen ervaren dat ze heel veel dingen (op termijn) zelf kunnen. Sociaal werkers zijn dan meer netwerker geworden."

CONFERENTIE 'DE KRACHT VAN WELZIJN IN HET SOCIAAL DOMEIN' - VRIJDAG 11 FEBRUARI 2022

Door het publiek gekozen tot 'best practice'

Bunschoten De Boei

"Met wie deel jij je zorgen?"

Elkaar helpen vanuit je eigen netwerk

Samen!

WERKEN MET EEN NETWERK

tip: "Met een gestrekt been erin!"

Prijs 'best practice'

PROJECT Netwerkerwijs

Mieke Verhoef, sociaal werker bij de Boei

Logos on the left: kennisplatform Utrecht Sociaal, Balans, DOCK, BINDING, de Boei, mens, pulse, Samenjoen, Samen op de Neusring, Tympaan De Baat, vanZandvoort, Versa, welzijn vianen, welzin.

Tot slot volgde een toelichting op de gemaakte tekening en een slotwoord van Carrie.

kennisplatform
Utrecht
Sociaal

CONFERENTIE 'DE KRACHT VAN WELZIJN IN HET SOCIAAL DOMEIN' - VRIJDAG 11 FEBRUARI 2022

"Wacht niet tot er
een probleem is..."

Signaleer eerder
dat iets niet goed gaat!"

tussen
de mensen

Pieter Hilhorst
Dagvoorzitter

Samen
oplossen!

Denkschets.nl